

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt XI. Liberam interdum voluntatem dici, quia sit à difficultatibus quæ intentionem eius remorentur, expedita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

Optio vobis datur: eligite hodie quod placet, cui seruire potissimū debeatis. Quibus sanè verbis omnibus illa est comprehensa libertas naturalis, quæ definita est ab Origene 3. Periarchon, & aliis probatissimis auctoribus, facultas eligēdi quodlibet è pluribus. Quocirca & illud Ecclesiastici, de relicto homine in sui consilij manu, rectissimè interpretabimur, etiam ad hominem lapsum pertinere. Relictus enim & ipse est in manu seu potestate consilij sui: qui nimirum posset inito secum consilio, pluribus propositis, quod vellet eligere, ac respuere quod liberet. Non, quod gratiæ Dei gubernatione destitutus, ad ea quæ salutaria sunt amplectenda, sibi sufficeret; sed quod non ad vnum aliquid, pecorū more, esset determinatus & affixus, vsque adeo ut ea ipsa quæ gratiæ beneficio adiutus sequeretur, haud minus libera sui consilij electione susciperet, atque si ad ea præstanda, satis magnæ ex natura vires suppeterent.

CAPVT XI.

Liberam interdum voluntatem dici, quia sit à difficultatibus qua intentionem eius remorentur, expedita.

TAMETS I autem liberum arbitrium, per communem generis humani ruinam vires amiserit, seu robur ad bene sancteque viuēdum: non propterea tamen nullum esse censendum est, sed tanquam spoliatum ac vulneratum à latronibus, ideoque languens & infirmum & semiuiuum, sicut Euangelica parabola nobis insinuat, remansisse. Vnde ille scriptor librorum Hypognosticon: Per peccatum, inquit, liberum arbitrium hominis perdidit possibilitatis bonum, non nomen ac rationem. Et rursus, Ipsum liberum arbitrium hominibus certa esse fide credimus & prædicamus indubitanter. Sed cur dicatur liberum arbitrium, paululum est, ait, differendum. Arbitrium ab arbitrando,

trando,

trando, inquit, rationali consideratione, vel discernendo quid eligat quidve recuset, nomen accepisse puto, vel ideo liberum arbitrium dictum est, quod in sua positum sit potestate, habens agendi quod velit possibilitatem, quod est vitalis & rationalis animæ motus: sed huiusmodi, inquit, ut antè dixi, fuit in homine protoplasto, cum ante peccatum maneret illæsus. Duplicem (mihi quidem) indicasse videtur libertatis rationem; alteram eius quam naturalem diximus, in ratione sitam ut radice atque principio, quo quid eligendum quidve respiciendum sit, dijudicatur. Unde liberum arbitrium brevissimè dicitur, facultas eligendi. Alteram in voluntatis ea constitutione, qua ipsa ab omni difficultate & impedimento libera atque expedita, facere queat nullo negotio, nulloque resistente, quod velit. Quod, sicuti verissimè ille dixit, primo homini cum crearetur attributum, peccato periit. Illud verò alterum in natura remansit. Quo & illa Boëtij conferunt quæ libro quinto de consolatione philosophiæ scripta reliquit, prosa secunda, ubi duos illos miscet libertatis modos, propterea quòd reuera naturalis ea libertas quæ in ratione ut sui radice quadam sita est, per alteram bene disposita & affecta reddatur. Quibus, inquit, inest ratio, ipsis etiam inest volendi nolendi que libertas. Hoc cum de naturali dixisset libertate, mox declinat ad aliam quæ prioris perfectio est. Sed hanc, inquit, non in omnibus æqualem esse constituo. Nam supernis diuinis que substantiis, & perspicax iudicium, & incorrupta voluntas, & efficax optatorum præsto est potestas. Humanas verò animas liberiores quidem esse necesse est, cum in mentis diuinæ speculatione se conseruant: minus verò, cum dilabuntur ad corpora, minus que etiam cum humanis artibus colligantur. Extrema verò est seruitus, cum vitis deditæ, rationis propriæ possessione ceciderint. Sic ille, hanc etiam gratiæ sanantis atque liberantis cum

cum libertate naturali concordia rationem insinuans,
 qua fit vt quod per insitam rationem naturaliter est li-
 berum, per vitia quidem tanquam compeditum vin-
 ctumque reddatur ad bonum, per gratiam verò libe-
 retur, vt etiam quæ sunt virtutis, expedite operetur:
 Itaque manens, inquit Prosper, liberum arbitrium,
 quod vtique cum ipso homine Deus condidit, à vani-
 tatibus & cupiditatibus suis, in quas neglecta Dei lege
 defluxit; non à seipso, sed à Creatore mutatur. Vt quic-
 quid in eo in melius reficitur, nec sine illo fit, quod sa-
 natur, nec nisi ab illo fit, qui medetur. cuius sumus no-
 ua creatura, nouumque figmentum, creati in Christo
 Iesu in operibus bonis, quæ præparauit Deus vt in illis
 ambulemus. Et alio loco: Sic rumpit Deus, inquit,
 vincula captiui, sic vestit nuditatem spoliati, sic sanat
 vulnera sauciati, vt quod in ipso agit, etiam per ipsum
 geratur. Ac postea, nec quia spiritu Dei agitur homo,
 ideo se putet liberum arbitrium non habere: quod nec
 tunc perdidit quidem, quando diabolo voluntate se
 dedit: à quo iudicium voluntatis deprauatum est, non
 ablatum. Quod ergo non interfectum est, inquit, per
 vulnerantem, nõ tollitur per medentem. vulnus sana-
 tur, non natura remouetur. Sed quod in natura periit,
 non restituitur nisi ab auctore naturæ. Hæc Prosper.

Lib. 1. de ve-
catione gentium,
cap. 8.

CAPVT XII.

*Peccandi necessitatē eam quam nõ natura, sed natura vitium
 aliquatenus facit, cum libertate naturali pulchrè consistere.*

SED sicuti gratiam qua liberamur, cum libertate na-
 turali pulchrè coherere consistereque supra do-
 cuimus, quantum instituti ratio postulabat: ita modò
 peccandi quãdam necessitatem, nihil eidem aduersari
 (quod breuiter duntaxat attigimus) fusiùs paulo do-
 ceamus. Quod igitur peccandi necessitatem (qualem
 nimirum diuinæ Patrumque sanctorum literæ nobis
 expresse-